

EL CAMPUS

de l'Autònoma

NÚM

50

OCTUBRE 2009

Destinació: Bolonya

UAB

La construcció de l'Espai Europeu i l'Ensenyament Superior 3 ■ De quina manera implanta l'Estat Espanyol el Pla Bolonya 8 ■ Els punts més controvertits en el debat universitari 12 ■ Entrevistes a Blanca Palmada, Joan Gil i Joan Melcion 24 ■

EL CAMPUS de l'Autònoma

NÚM 50 OCTUBRE 2009

**Recollim quatre opinions:
un representant del PAS,
un professor, una estudiant
Erasmus i una de la UAB**

**La ex-comissionada
d'Universitats del Govern
català a favor d'un Pla
Bolonya ben aplicat**

**Un estudiant del moviment
assembleari pronostica que
el post-Bolonya portarà canvis
en els grups universitaris**

**El vicegerent de la nostra
Universitat analitza les
conseqüències acadèmiques
del pla europeu**

**Perfil de l'alumne que
va fer una vaga de fam per
recolzar les protestes en
contra de l'espai europeu**

Nota de la direcció

Aquest número monogràfic de la revista es va tancar abans d'iniciar-se el procés d'exàmens de fi de curs del mes de juny. No es va imprimir perquè hauria estat distribuït a finals de mes o inicis del juliol. Per tant, vam decidir imprimir-lo i distribuir-lo coincidint amb l'inici del curs 2009-2010. Per aquesta raó pot ser que no es recu llin fets d'última hora. Preguem disculpeu aquesta possible omisió.

Aclarint conceptes i explicant postures

La construcció de l'Espai Europeu de l'Ensenyament Superior (EEES), popularment conegut com a Pla Bolonya, iniciat fa deu anys, està suposant un fort trasbals per a les universitats pel que fa a canvis en profunditat del sistema docent i les repercussions que té per a estudiants, professorat i Personal d'administració i serveis, és a dir, per a tots els qui formen la Universitat.

El grup docent i els i les estudiants que treballem en aquesta revista hem considerat que valia la pena abordar el tema,

sabent els riscos que comporta la seva complexitat i vistos els brots de conflictivitat generats el curs passat a la nostra Universitat. Però pensem que hem de fer un esforç per aclarir conceptes i perquè tothom hi pugui exposar les seves postures de manera raonada i tranquil·la.

Els objectius són els d'explicar, informar, recollir fets i opinions de diversos horitzons i donar veu a una pluralitat de plantejaments al voltant d'un tema controvertit com és la construcció de l'EEES, que està destinat a canviar el món universitari europeu i, pel que sembla, mundial, ja que està sent copiat i adaptat per una pluralitat d'estats d'altres continents.

**em de fer un esforç
per aclarir conceptes
i perquè tothom hi
pugui exposar les seves
postures de manera
raonada i tranquil·la**

■ <http://blogs.uab.cat/revistacampus>

DIRECTOR Antoni Reig. **SOTSDIRECTORA** (Producció i maquetació) Pepa Badell. **CAP D'EDICIÓ** Elvira Altés. **CONSELL EDITORIAL** Marta Corcoy, Miquel Àngel Linares, Manuel López, Xavier Mas de Xaxàs, Antoni Merino, Fernando Sabés, Jaume Soriano, Toni Castel. **DISSENY** Pepa Badell. **SECRETARI DE REDACCIÓ** José Àngel García. **REDACCIÓ** Marcos Doespíritusanto, Deborah Castro, Mireia Arnau, Aida Clemente, Berta Francàs, Zina Ghribi, Isabel Gómez, Carla González, Francesc Peris, Clara Prieto, Gemma Sánchez. **FOTOGRAFIA** Sheila Juan. **MAQUETACIÓ** Laura Bachs, Nacho Martínez, Francesc Benejam. **EDICIÓ** José Antonio Díaz Pavón, Zina Ghribi. **FOTO PORTADA** Sheila Juan.

ADREÇA Facultat de Ciències de la Comunicació, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Edifici I, Aula I2-117, 08193 Bellaterra (Barcelona). **TELÈFON** 935813288. **FAX** 935812005. **EDITA** Facultat de Ciències de la Comunicació, UAB. **PREIMPRESSIÓ I IMPRESSIÓ** Gratesa

SHEILA JUAN

Cap a un **espai comú** d'educació superior a Europa

El 28 i 29 d'abril passats, es van reunir a Lovaina (Bèlgica) els ministres d'Ensenyament, d'Educació Superior i de Recerca dels països implicats en el procés del Pla Bolonya. Deu anys després de l'acord sobre el nou sistema europeu d'educació superior, calia revisar les prioritats d'una reforma que afecta a 31 milions d'estudiants repartits entre 5.600 centres de 46 estats.

Els orígens del Pla Bolonya es remunten a un acord que es va dur a terme el 25 de maig de 1998 a la Sorbona entre Alemanya, Itàlia, França i el Regne Unit, per a establir l'àrea europea d'educació superior i per a promoure el Sistema Europeu d'Ensenyament Superior arreu del món. L'acord definitiu es va signar el 19 de juny de 1999 a la ciutat italiana de Bolonya, a la universitat més antiga d'Europa. Aquesta declaració conjunta va iniciar un procés de convergència que tenia com a objectiu facilitar l'intercanvi de titulats i adaptar el

contingut dels estudis universitaris a les demandes socials. La van signar 29 estats: Àustria, Bèlgica, Bulgària, República Txeca, Dinamarca, Estònia, Finlàndia, França, Alemanya, Grècia, Hongria, Islàndia, Irlanda, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Holanda, Noruega, Polònia, Portugal, Romania, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Suècia, Suïssa i Regne Unit.

La declaració ha estat ratificada en cinc ocasions més. A la conferència de Praga (2001) es van adherir Croàcia, Xipre i

Principis de la Declaració del Pla Bolonya (19/06/1999)

- Adoptar un sistema de titulacions i diplomes homologables i comparables.
- Adoptar un sistema articular estructurat en dos cicles: grau i postgrau.
- Establiment d'un sistema de crèdits comú (European Credit Transfer System, ECTS).
- Promoció de la mobilitat d'estudiants i del personal investigador.
- Promoció de la cooperació europea per a garantir la qualitat, i desenvolupar criteris i metodologies comparables.
- Revalorar la dimensió europea de l'ensenyament superior.
- Posar l'accent en l'educació i la formació al llarg de tota la vida.
- Integrar els i les estudiants al funcionament de les universitats.
- Promoure els estudis doctorals.

- **Sorbona (1998)**
- **Bolonya (1999)**
- **Praga (2001)**
- **Berlin (2003)**

46 estats s'han unit a la Declaració del Pla Bolonya. Albània, Alemanya, Andorra, Macedònia, Armènia, Àustria, Azerbaidjan, Bèlgica, Bòsnia i Herzegovina, Bulgària, Croàcia, Xipre, Dinamarca, Eslovènia, Espanya, Estònia, Rússia, Finlàndia, França, Geòrgia, Grècia, Hongria, Irlanda, Islàndia, Itàlia, Letònia, Liechtenstein, Lituània, Luxemburg, Malta, Moldàvia, Montenegro, Noruega, Països Baixos, Polònia, Portugal, República Txeca, Eslovàquia, Regne Unit, Romania, El Vaticà, Sèrbia, Suècia, Suïssa, Turquia i Ucraïna.

Turquia. A Berlín (2003), es va arribar als 40 signants, amb la incorporació d'Albània, Andorra, Bòsnia i Hercegovina, el Vaticà, Rússia, Sèrbia i Montenegro, i Macedònia. A les conferències de Bergen (2005), Londres (2007) i Lisboa (2007) s'hi van afegir sis estats més: Armènia, Azerbaidjan, Geòrgia, Liechtenstein, Moldàvia i Ucraïna. Així, s'ha arribat als 46 estats actuals.

L' EEES (Espai Europeu d'Ensenyament Superior)

L'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES) és el marc educatiu europeu que es va crear a partir de la declaració

del Pla Bolonya. El pla pretén potenciar la qualitat de l'educació superior a tota Europa amb un sistema basat en una estructura comparable de titulacions i, a llarg termini, té com a objectiu fomentar el creixement econòmic i social d'Europa.

Per aconseguir-ho, es requereixen una sèrie de punts com l'enfortiment de la dimensió intel·lectual, cultural, social, científica i tecnològica d'Europa. A més a més, es vol aconseguir un reconeixement del paper central que ocupa l'educació superior i les universitats en la promoció de la mobilitat de la ciutadania, la demanda de pobla-

La Declaració l'han signada països europeus i Rússia. Només falten Bielorrússia, Kosovo, Mònaco i San Marino.

ció qualificada i el desenvolupament general del continent.

Amb l'EEES es pretén aconseguir una mateixa estructura dels estudis a tots els estats signants LMD, i una mateixa moneda de canvi: els crèdits ECTS. Els nous crèdits europeus tenen com a funció valorar el temps invertit de cada alumne per a adquirir les competències del programa d'estudis. Cada crèdit té un valor d'entre 25 i 30 hores d'aprenentatge i no inclou només l'assistència presencial a classe, sinó també la realització de seminaris, la resolució d'exercicis i la dedicació a l'estudi, entre d'altres activitats. Aquests crèdits

MARC MIRAS

MARCELO VIDAL

■ **L'acord definitiu es va signar el 19 de juny de 1999 a la ciutat italiana de Bolonya**

■ **La reforma afecta 31 milions d'estudiants repartits entre 46 estats**

■ **A França, Itàlia, Espanya i Grècia és on s'han produït més protestes**

han de facilitar la mobilitat dels estudiants per les universitats europees, per tal que puguin ser avaluats amb criteris comuns.

Els sistemes d'educació superior es reformen seguint una mateixa estructura, la coneguda a França com LMD (Licence, Master, Doctorat). D'aquesta manera, el grau s'obtindrà mitjançant sis semestres d'estudis, és a dir, tres anys. Un cop adquirit el grau, els estudiants que vulguin obtenir el títol de postgrau o màster, hauran de cursar uns estudis de quatre semestres. Els postgraus seran de dos tipus: els d'investigació, que permetran una inscripció al doctorat,

A alguns països, el Pla bolonya s'ha aplicat sense cap mena de conflicte. A d'altres, com ara França, Itàlia, Grècia i Espanya, hi ha hagut protestes.

i els màsters professionals per aconseguir una inserció laboral directa. Finalment, el doctorat s'obtindrà amb tres anys més de formació i s'adreçarà als titulats en un màster d'investigació.

Diferents reaccions

Per adaptar-se a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), els estats han hagut de canviar les seves legislacions en matèria d'ensenyament universitari. Aquesta reforma ha provocat reaccions molt diferents segons l'estat. Dels 46 signants de la Declaració de Bolonya, és a França, Itàlia, Espanya i Grècia on s'han produït més protestes.

A França, les nombroses manifestacions i ocupacions de la majoria d'universitats contra la reforma de la llei de recerca i de la llei d'autonomia universitària han provocat una disminució del nombre de matrícules, al contrari que a les escoles d'enginyeria i de comerç, on s'ha produït un augment de l'alumnat. Universitats com Toulouse-II-Le Mirail (UTM), Rennes-II, Paul Valéry-Montpellier-III han arribat a perdre un 14% d'estudiants en tres anys. A més a més, el curs escolar s'ha prolongat i s'han endarrerit els exàmens, fet que també afecta als i a les estudiants Erasmus, que hauran d'allargar

SARA GIL

SHEILA JUAN

la seva estància. Les protestes a França s'han encaminat contra la precarització laboral dels docents universitaris i hi hagué una forta implicació dels i les estudiants i el personal de recerca.

A Itàlia, la implantació de Bolonya ha coincidit en un moment de reforma de tot l'ensenyament. El govern de Silvio Berlusconi va promoure el 2008 la Llei de Gelmini, que pretén retallar la despesa pública en educació i reduir el nombre de docents, des de primària fins a la universitat. Les protestes per la implantació del Pla Bolonya s'han sumat a les d'estudiants i docents en contra del que qualifiquen com un "pla

L'adaptació de l'EEES afecta tant als estudis de grau com als de postgrau. Aquests darrers inclouen la possibilitat de fer màsters i/o doctorats.

per a desmantellar l'educació pública". Des de 2008, s'han fet nombroses manifestacions, així com tancades en facultats i centres escolars de tot el país. També hi ha hagut enfrontaments violents en alguna ocasió entre els estudiants i la policia.

A Grècia és on les dificultats han estat més grans, no tan sols per raons educatives, sinó pels grans problemes estructurals de l'Estat. Les protestes contra el Pla Bolonya són només una part del descontentament general, on s'hi mescla la brutalitat policial, la corrupció política, les perspectives pessimistes dels joves (tant en educació, com de cara

al mercat laboral), la falta d'integració dels immigrants i la crisi econòmica. La mort a Atenes del jove de 15 anys Alexandros Grigoropoulos a mans de la policia va ser el detonant d'unes protestes, no només en forma de manifestacions, sinó també de vagues generals i violència. Totes les facultats gregues han estat tancades durant mesos des del 2006, amb un gran suport social a les manifestacions, fins a tal punt que el govern grec es va veure obligat a cancel·lar l'aplicació de la reforma de l'educació que havia engegat per aplicar el Pla Bolonya. Actualment, el procés continua congelat.

SARA GIL

MARC MIRAS

■
S'ha hagut de canviar la legislació sobre l'ensenyament universitari

■
Tots els estats s'han d'haver adaptat a la reforma abans del 2010

SARA GIL

MARC MIRAS

D'altra banda, estats com Irlanda, Dinamarca, Noruega, Finlàndia, Hongria i el Regne Unit ja han completat gran part de la reforma i les protestes són mínimes. El model danès és el somni per a molts: no només els estudis són gratuïts sinó que els i les estudiants reben retribucions econòmiques.

La reunió de Lovaina

La reunió que es va celebrar a Lovaina sobre el procés de Bolonya, que ha d'estar implantat abans del 2010, es va marcar l'objectiu de fixar les prioritats del nou Espai Europeu d'Educació Superior. Els reptes pas-

El Pla Bolonya pretèn augmentar la mobilitat entre els estats, de tal manera que un 20% dels alumnes arribin a passar un temps formant-se a l'estranger.

sen per augmentar la mobilitat entre els estats, de manera que el 2020 almenys un 20% dels alumnes hagin passat un temps formant-se a l'estranger, i per prioritzar el finançament públic de la universitat.

A la reunió, també es van convidar un total de 21 estats no europeus, per a parlar d'un futur marc comú d'ensenyament superior a nivell internacional: Marroc, Tunísia, Egipte, Etiòpia, Senegal, Tanzània, Sud-Àfrica, Israel, Jordània, Kazajstan, Kirguistan, Índia, Xina, Japó, Vietnam, Austràlia, Nova Zelanda, Brasil, Mèxic, Estats Units i Canadà.

Actualment, els estàndards europeus ja estan fixats, i tots els estats s'hi han d'haver adaptat abans del 2010. Tot i que s'han assentat les bases, hi ha molts punts que encara porten molta controvèrsia. L'adaptació legislativa de cada país es preveu com una de les grans incerteses per a establir un marc comú que permeti a l'estudiant desplaçar-se per Europa sense cap problema, i, en definitiva, millorar la qualitat de l'ensenyament superior europeu ■

**Víctor Fernández
Carla Cuenca
Elena Domingo
Susanna Cases**

Com s'implanta Bolonya a Espanya?

Espanya ha estat un dels últims estats, juntament amb Suècia i Portugal, en implementar l'estructura de tres cicles: Grau, Màster i Postgrau (denominació utilitzada pel Ministeri d'Educació equivalent al sistema LMD europeu) prevista a la Declaració de Bolonya. Tot i que ja fa deu anys de la seva signatura, no és fins fa quatre anys, quan es planteja seriosament una reforma legislativa que permet incorporar el sistema universitari espanyol al procés de reforma que experimenta Europa.

MARCELO VIDAL

MARCELO VIDAL

A Espanya, el 2005 s'aproven dos decrets que regulen els estudis oficials de Grau i de Postgrau. L'any següent, el 2006, un altre decret regula el nou sistema de crèdits, i el 2007, amb la modificació de la Llei Orgànica d'Universitats (LOU), s'estableix una ordenació de les titulacions universitàries oficials. A més a més, es va assignar a l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (ANECA) la competència per a establir i publicar els procediments, protocols i guies per a la verificació dels títols oficials.

Al marge de la tardana aplicació i de la mala informació i planificació de la que molts es queixen, un dels punts que més s'ha qüestionat de l'adaptació de Bolonya a Espanya és el model de cursos 4+1. A diferència de la resta d'Europa, on s'ha adoptat l'estructura de tres cursos per a les llicenciatures i dos o tres cursos per a postgraus i doctorats, a Espanya les llicenciatures tindran una durada de quatre cursos i els postgraus i doctorats d'un o dos cursos. D'aquesta manera, amb titulacions de 240 crèdits, Espanya preveu l'adaptació a

El nou Pla també implicarà canvis en l'accés a la Universitat.

les universitats dels EUA, Àsia i Amèrica Llatina, i l'equiparació de l'edat d'obtenció del títol amb la resta d'estats europeus, on la majoria d'estudiants accedeix a la universitat amb 19 anys.

L'adaptació de Bolonya a Espanya també inclourà l'entrada en vigor el juny de 2010 d'una nova prova de selectivitat, per tal de vincular més l'examen a la titulació de llicenciatura que es vol cursar. D'aquesta manera, la nova prova constarà de dues fases: una general, que obligatòriament s'haurà de superar per accedir a la universitat, i una fase

SARA GIL

■
**L'EEES no és
ni serà possible
a 'cost zero'**

■
**El Govern
s'ha compromès
a mantenir
les beques
i els ajuts actuals**

Nova estructura dels estudis

específica de caràcter voluntari, que l'estudiant podrà realitzar per a millorar la nota obtinguda a la fase general. En aquesta fase específica, s'avaluaran els coneixements de l'alumne en els àmbits disciplinaris relacionats amb els estudis que vulgui cursar.

Lletres vs Ciències

El procés de Bolonya ofereix, segons el Ministeri d'Educació, una oportunitat per a què les Humanitats desenvolupin un ensenyament dels seus aspectes més útils per a una societat amb una gran demanda potencial de

béns culturals i humanístics. No obstant, no hi ha dubte que la filosofia de Bolonya, resumida en el lema *De la universitat al lloc de treball*, afavorirà les carreres de tipus tècnic o científic, ja que guarden una relació més estreta amb el món professional. Es considera, per tant, que amb la implantació de l'EEES, les carreres de ciències es consolidaran. Aquesta branca atrau un major nombre d'estudiants i està ben considerada gràcies al gran valor productiu d'allò científic.

D'altra banda, una de les crítiques que els sectors anti-

Bolonya equipararà l'edat d'obtenció del títol amb el model 4+1.

Bolonya fan al nou pla educatiu és que, amb la seva entrada en vigor, es perjudicarà notablement el camp de les lletres. Es comenta que el nou pla educatiu implicarà la desaparició d'algunes titulacions d'Humanitats a les universitats espanyoles. El motiu està en l'elevat cost que certs estudis suposen a les universitats. I tot això es deu al baix nombre d'estudiants que volen cursar-les i a la suposada manca de valors mercantils de les Humanitats en la societat actual. El cert és que, a partir d'algunes filtracions de l'esborrany del nou

■
**Espanya
ha adoptat
el model
de cursos 4+1**

■
**El 2010 entrarà
en vigor
una nova prova
de selectivitat**

■
**Les carreres
de ciències
experimentals
pures seran les
més afectades**

MARC MIRAS

SHEILA JUAN

catàleg de títols universitaris que està confeccionant el Consell Coordinador Universitari (CCU), s'ha parlat de la previsió de la suprimir de llicenciatures com Història de l'Art, Filologia Catalana o Humanitats de cara al proper curs acadèmic.

Però, realment, la dualitat no se situa entre Lletres i Ciències, sinó que són les carreres de ciències experimentals pures les que es veuran més afectades, ja que gairebé no tenen demanda ni a Europa ni a Espanya. Durant el 2008, del total d'estudiants universitaris espanyols, només 7 de cada 100 cursava una carrera d'aquest tipus. És per això que es pretén fer una fer-

Notable per a l'Estat espanyol

Segons l'últim informe de la UE, Espanya s'està adaptant amb bon ritme a l'EEES. Amb una nota de quatre sobre cinc, i amb el 80% de Bolonya implementat, l'Estat espanyol es troba en la línia de països com França (81%) i Alemanya (76%). Però no tot és positiu. L'Estat suspèn en aspectes com la ratificació de la Convenció de Reconeixement de Lisboa i en el compliment del Marc Nacional de Qualificacions. També suspèn pel que fa al Suplement Europeu de Diploma, que malgrat que hauria de ser automàtic i gratuït, actualment només s'expedeix a l'alumnat que el demana i sota pagament.

ma aposta per les anomenades carreres aplicades. Són les que més demanda tenen i també les que més sortides professionals ofereixen. El Ministeri d'Educació reconeix que el sistema universitari "no pot dedicar-se exclusivament a la formació d'humanistes o científics purs competents al més alt nivell, perquè ho faria en detriment de les expectatives de molts estudiants i deixaria d'atendre les demandes de la societat". Serà finalment cada universitat, a través dels seus òrgans col·legiats, qui decideixi, juntament amb la comunitat autònoma, si ofereix o no títols de Lletres, quins i amb quins plans d'estudis.

SHEILA JUAN

Plaça Cínica

A "cost zero"

Dins del nou marc en el que es mouran els estudis amb la implantació del Pla Bolonya el tema econòmic és un dels que més preocupa. Des de les autoritats ja ha quedat clar que l'EEES no és ni serà possible a *cost zero*. Ja des del 2005 s'han aportat 50 milions d'euros amb aquesta finalitat, però encara no se n'ha calculat el cost real. I dins de les despeses que suposarà el Pla Europeu no es tracta de comptar tan sols els diners que invertirà el Govern, sinó el que hauran de preveure a nivell monetari els més afectats: els i les estudiants. Des del Govern s'ha assegurat un augment dels recursos per a

beques i, davant la preocupació pel preu dels màsters, s'ha dit que els seus preus *públics* els fixaran les administracions.

Pel que fa al sistema de beques i ajuts, el Govern s'ha compromès a mantenir tal i com està actualment. Els préstecs-renda universitat, que des del 2007 s'ofereixen a Espanya, es retornaran en cinc o deu anys, a interès zero, si el nucli familiar de l'estudiant té uns ingressos superiors a la mitjana. En el cas que es compleixin quinze anys del préstec i la renda del beneficiari no superés aquesta mitjana, l'import quedaria anul·lat. De moment, aquests préstecs sense interessos estan previstos tan sols en els

La implantació de l'EEES suposa una educació més personalitzada.

màsters, tot i que no impediran rebre qualsevol altra beca.

De cara al curs 2009-2010, el primer de l'era Bolonya, les previsions econòmiques apunten al desemborsament de 37 milions d'euros per a beques de grau i màster. Així mateix, està previst destinar uns altres 85 milions d'euros a la renovació de les infraestructures universitàries davant les exigències que imposarà l'EEES, ja que els grups d'alumnes seran més reduïts i seran necessàries, entre d'altres coses, més aules ■

**Mireia Julià
Mar Reguant
Begoña Fuentes**

Què en diuen uns i altres

L'aplicació del Pla Bolonya ha comportat molta polèmica. Això ha provocat una allau d'informacions diferents i sovint contradictòries d'aquells que el defensen i dels que hi estan en contra.

La privatització és el gran punt de debat. El Pla Bolonya obre la porta a l'empresa

privada? Serà més car estudiar? Hi haurà més beques? Es podrà treballar durant la carrera? L'educació es convertirà en un luxe? Intentem sintetitzar, doncs, les dues visions sobre la seva implantació.

Júlia Delgado
Marta Palau

Beques

Tothom està d'acord en què el sistema de beques actual té moltes deficiències. Les beques-préstec són una nova mesura a tenir en compte.

La llei reconeix les beques-préstec com a complement, no com una substitució de les beques actuals. El Pla Bolonya no exclou les ajudes que tenen avui dia els i les estudiants.

El fet que la llei reconegui les beques-préstec com a alternativa a l'actual sistema de beques pot significar la desaparició de les beques actuals. Això obligaria als i a les estudiants que no puguin pagar-se els estudis a endeutar-se per a poder fer una carrera.

Preus

El preu del crèdit ECTS és més elevat que el dels crèdits actuals. D'altra banda, els preus dels màsters disminueixen. Com afecta això al cost total de la carrera?

El preu del crèdit és més car però el preu total no, ja que tècnicament la carrera tindrà menys crèdits. Amb el Pla Bolonya, els màsters tenen preus públics: l'estudiant pagarà només el 16%, perquè estan subvencionats.

L'augment del preu dels crèdits condicionarà el preu de la carrera. Si disminueixen els preus dels màsters, hi accediran més estudiants i es convertiran en imprescindibles.

Mobilitat

Amb el Pla Bolonya augmenta la mobilitat europea.

El sistema educatiu tindrà una estructura d'ensenyament comuna en tot el continent, la valoració del treball serà compartida (crèdits ECTS) i el model de titulació serà igual per a tothom. Les oportunitats seran les mateixes independentment d'on s'hagin cursat els estudis.

La mobilitat no serà igual per a tothom. Si no millora el sistema de beques, molts estudiants no es podran permetre viatjar per a cursar els seus estudis a l'estranger. Augmenta doncs la desigualtat de classes dins de la universitat.

Formació

El Pla Bolonya pretén assegurar l'ocupació dels i les estudiants un cop acabats el estudis, el que suposa tenir en compte el mercat laboral.

Caldrà buscar un equilibri entre el coneixement i les habilitats i les competències professionals. La universitat no s'ha de regir per les lleis del mercat laboral, però tampoc ha de tenir en compte només el que pensen les institucions acadèmiques. Transversalitat de coneixements: ni professionals sense cultura, ni savis sense projecció professional.

Els continguts acadèmics s'ajustaran a les necessitats del mercat laboral per tal de formar bons treballadors, en lloc d'ensenyar coneixements apartats de la pràctica laboral.

Tutories

Les tutories seran computables en els crèdits de la matrícula i formaran part del programa docent.

Les tutories són un mètode d'aprenentatge essencial. Hi haurà una major atenció dedicada a cada alumne per part del professorat. Això millorarà l'acompliment dels objectius docents.

Les tutories signifiquen moltes més hores de feina per al professorat que les actuals classes magistrals. Si es manté el nombre de docents i d'alumnes, el professorat no disposarà d'hores suficients per a tractar individualment cada alumne.

Empreses

L'avaluació dels continguts acadèmics es farà a través d'organismes aliens a la pròpia institució universitària. A Catalunya, l'AQU.

L'encarregat d'avaluar la qualitat no pot ser la mateixa universitat sinó un organisme independent. La universitat confia en el seu criteri.

Aquestes empreses són privades i avaluen segons uns estàndards de qualitat que disten de vetllar per l'equitat en la prestació del servei.

Treballar

El Pla Bolonya planifica les hores de classe i també el temps total que cada alumne ha de dedicar a l'estudi complet d'una assignatura.

El Reial Decret 1393 diu que el "nombre mínim de crèdits ECTS per estudiant i període lectiu" ha de permetre a l'alumnat "estudiar a temps parcial". ANECA exigeix a les universitats que expliquin en les seves propostes de plans d'estudi com ajudaran als i a les estudiants a temps parcial per a què finalitzin els seus estudis en un temps raonable.

El Pla Bolonya contempla moltes hores d'estudi individual, amb molts treballs i feina per a fer a casa. Els i les alumnes que necessitin treballar per a estudiar aniran amb l'aigua al coll per a poder fer les tutories, els treballs, i tota la feina que se'ls demanarà. No es podrà acabar la carrera en els anys preestablerts, ja que l'estudi a temps parcial suposa augmentar els anys de carrera.

Agenda d'activitats

L'Associació d'Amics UAB posa en marxa les activitats del curs 2009-2010. Enguany, s'oferirà un taller de lectura comentada dels clàssics, una nova edició del taller d'escriptura i un taller d'expressió oral. Així mateix, s'organitzaran tertúlies,

debats sobre resultats electorals, xerrades-col·loqui sobre música, sessions de jazz i presentacions de llibres, entre altres. La inscripció és oberta als socis, la comunitat universitària i qualsevol persona que hi estigui interessada. Els

socis gaudiran del 20 % de descompte sobre la taxa d'inscripció. Les activitats tindran lloc a la Torre Vila-Puig, al Campus de la UAB, prop de l'estació de Bellaterra dels FGC •

Més informació >
www.amicsuab.es

CICLE DE CONFERÈNCIES

>> Una lectura comentada dels clàssics grecolatins

Inscripció
gratuïta

Temari >

L'Odissea, d'Homer
Les Meditacions, de Marc Aureli
Joan Alberich

Les Odes, d'Horaci
Joan Gómez Pallarès

Satíricon, de Petroni
Gemma Pulgvert

El vodevil del fantasma, de Plaute
El conte de Psique i Cupido,
d'Apuleu
Joan Carbonell

Èdip, de Sòfocles
Jordi Pàmies

Set contra Tebes, d'Èsquil
Rosa-Araceli Santiago

Horari >

15 d'octubre - 25 de febrer
14.30 h - 16.00 h (dijous)

Lloc >

Torre Vila-Puig (Campus UAB)

Inscripcions >

amics@uab.cat / 93 581 14 90

Cal fer reserva prèvia

AULA DE LLETRES

>> Curs d'escriptura 2a edició

Descripció >

Curs intensiu d'aproximació i de tempteig a l'escriptura literària des del vessant professional. Es tractaran els continguts (idees i històries) i les formes (tècniques i llenguatges) de l'escriptura a partir del gènere del relat curt.

Temari >

- El conte curt
- Funcions i actituds de l'escriptor

- El conte, la novel·la i l'obra dramàtica
- Aspectes de l'ofici:
 - Argument i personatges
 - Contextos i escenaris
 - Ordre i organització
 - Narrar i descriure
 - Explicar i mostrar
 - Escena, resum i diàlegs
- La llengua com a eina de llapis gruixut i la llengua com a estilet de precisió
- Món editorial

Horari >

Dates i horari per determinar

Lloc >

Torre Vila-Puig (Campus UAB)

Inscripcions >

amics@uab.cat
93 581 14 90

Preu >

100 € / Socis: 80 €

MARC MIRAS

Conflicte i diàleg

El curs 2008-09 quedarà marcat per l'intens debat entre partidaris i detractors de l'aplicació del denominat Pla Bolonya. Aquests últims han estat els més visibles i en ocasions han rebut respostes policials considerades com a desproporcionades per la majoria. El Pla Bolonya ha encès una lluita estudiantil i, alhora, ha impulsat un intens diàleg entre el Govern, els rectors i l'alumnat a través de la Taula Nacional per a la Universitat.

El dia 19 de novembre de 2008 van quedar paritzades gairebé totes les classes de la Facultat de Ciències Polítiques de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la de Geografia, Història i Filosofia de la Universitat de Barcelona (UB). El mateix dia, els estudiants d'Enginyeria Informàtica de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), els anti-Bolonya de la UAB i la UB, i diversos degans i responsables universitaris d'Informàtica, van protestar per la falta d'informació sobre l'aplicació de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES). L'endemà, el Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC) i la Coordinadora d'Assemblees d'Estudiants (CAE) van

convocar una vaga contra l'EEES, la qual va comptar amb el suport d'uns 5.000 estudiants. Durant la vaga van tenir lloc enfrontaments entre els Mossos d'Esquadra i l'estudiantat que corejava el lema *Contra Bolonya, ocupem les aules*. Va ser també el dia d'inici de la tancada d'un grup d'estudiants a l'edifici històric de la UB, que va durar fins el 18 de març d'enguany, quan van ser desallotjats pels Mossos. A última hora de la tarda, va tenir lloc una reunió entre una delegació d'estudiants i la comissionada per a Universitats i Recerca, Blanca Palmada, el rector de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), Joan Moreso, i el llavors rector en funcions de la UB, Joan Samitier.

Dates clau

19 de novembre: esclaten les protestes.

23 de novembre: 250 estudiants es tanquen a l'edifici històric de la UB. L'ACUP anuncia que no dialogarà amb els estudiants mentre durin les ocupacions.

4 de desembre: la Conferència General del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), intenta negociar amb els estudiants que ocupen les facultats, iniciativa que fa fallida.

11 de desembre: un grup de docents de la UAB signen un manifest contra les ocupacions.

15 de desembre: 200 estudiants ocupen el rectorat de la UAB coincidint amb les eleccions d'un nou rector.

16 de febrer: es reuneix la Taula Nacional per la Universitat Pública.

23 de febrer: Tomàs Sayes, estudiants de la UAB, inicia la vaga de fam.

18 de març: es produeix el desallotjament dels estudiants que ocupaven l'edifici històric de la UB

1 d'abril: el Parlament de Catalunya vota a favor de l'EEES.

ARXIU PARLAMENT DE CATALUNYA

Les condicions del debat

El 23 de novembre de 2008, el portaveu de la CAE, Hugo Alviria, va explicar que la tancada d'uns 250 estudiants a l'edifici històric de la Universitat de Barcelona tindria un caràcter indefinit fins que no s'acceptessin les seves reivindicacions. L'exigència principal dels estudiants era obrir un debat sobre el model universitari que es pretenia aplicar. Els concentrats van exigir també que es retiressin els expedients oberts a 31 estudiants de la UAB, acusats d'haver pro-

tagonitzat actes suposadament violents contra el personal de la universitat. D'altra banda, els rectors integrants de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), d'acord amb la comissionada d'universitats, van aclarir que aquest diàleg no es produiria "mentre es mantinguessin ocupacions forçades d'espais i campus universitaris".

L'endemà, el 24 de novembre de 2008, l'ocupació de la Facultat de Ciències Polítiques de la UAB es va estendre a la de Lletres, on un centenar d'estudiants van ir-

Els moviments estudiantils anti-Bolonya han provocat la resposta de rectors i de polítics.

rompre de manera no consentida en algunes aules on es feia classe. Dos dies més tard, l'ocupació es va ampliar a la Facultat de Ciències de la Comunicació.

El fracàs de les negociacions

El dia 4 de desembre, la Conferència General del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), màxim òrgan de participació i coordinació de la comunitat universitària, va aprovar una declaració que obria una porta a la sortida del conflicte originat

MARC MIRAS

■ **L'exigència principal dels estudiants era obrir un debat sobre el model universitari**

■ **Un grup de docents van signar un manifest contra les ocupacions**

■ **L'1 d'abril, el Parlament dóna suport unànim al Pla Bolonya**

MARC MIRAS

ARXIU UAB

MARC MIRAS

Taula Nacional per la Universitat Pública

A conseqüència de les protestes, el Govern decideix crear la Taula Nacional per la Universitat Pública per a debatre els punts de discrepància del nou Pla Bolonya. El 16 de febrer, la Taula, constituïda pel Govern i els rectors de les universitats públiques, es reuneix per primer cop per "liderar el procés de diàleg entorn a la universitat pública". La trobada comença amb desavinences entre Govern i estudiants, la majoria dels quals abandonen la reunió després de llegir un escrit de protesta pel qual demanen que s'aturi el procés de Bolonya i s'obri un diàleg. La iniciativa fa fallida.

per les tancades d'estudiants en diverses facultats. La declaració recollia el compromís de "les parts implicades de la comunitat universitària" de "recollir les voluntats" de tots els col·lectius que la integren (alumnes, PDI i PAS). Malauradament, la iniciativa va fer fallida i el conflicte va continuar.

L'11 de desembre, a pocs dies de l'elecció del nou rector de la UAB, un grup de professors signen un manifest contra les ocupacions. Els docents rebutjaven que els estudiants anti-

Assemblees, debats, reunions improvisades i pancartes es van introduir al dia a dia de la Universitat.

Bolonya forcessin la suspensió de les classes.

Continua la tensió

El 15 de desembre, uns 200 estudiants van ocupar el Rectorat de la UAB, coincidint amb les eleccions d'un nou rector. Els estudiants van desallotjar tres facultats que havien estat ocupades durant 20 dies: Ciències de la Comunicació, Ciències de l'Educació i Psicologia. La jornada electoral va transcórrer en un clima de tensió i amb nombrosos actes de protesta. La catedràtica

Anna Ripoll es va convertir en la nova rectora de la UAB.

Dos dies després, la UAB va anunciar l'expulsió de sis estudiants pels presumptes actes violents que van tenir lloc al campus els mesos d'abril i maig de 2008 durant les protestes contra el Pla Bolonya. A més a més, 22 alumnes van ser amonestats per participar també en aquells fets. L'endemà, els estudiants van respondre amb talls de trànsit i l'ocupació de la seu del comissionat. La protesta no va finalitzar fins que la conselleria d'Innovació i Universitats va acceptar difondre un comunicat sobre les expulsions. Poc abans de les festes nadalenques es va anunciar també la desocupació de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB. El focus de la protesta va quedar reduït al rectorat de la Universitat de Barcelona.

Vaga de fam i protestes

Una setmana després, el 23 de febrer, un estudiant de la UAB i membre del SEPC, Tomàs Sayes, va començar una vaga de fam a l'Edifici d'Estudiants per a forçar el diàleg sobre l'aplicació de l'Espai Europeu d'Educació Superior. La vaga durarà fins el seu ingrés hospitalari el 30 de març.

El 18 de març, el rector de la UB, Dídac Ramírez, va ordenar a primera hora del matí el desallotjament dels 53 estudiants que encara estaven tancats a l'edifici històric, un fet que va desembocar en els enfrontaments entre els Mossos d'Esquadra i els estudiants que van tallar per uns instants la Gran Via. Aquella nit, a diversos punts de la ciutat, es van produir violents aldarulls quan alguns manifestants atacaven amb pals a la policia i aquesta responia amb contundents càrregues que molts sectors, fins i tot partidaris del Pla Bolonya, qualificaren com a desproporcionades.

Les institucions

MARC MIRAS

MARC MIRAS

MARC MIRAS

MARC MIRAS

es reafirmen

Les crítiques al desallotjament del rectorat de la UB i la "violenta" actuació policial no van trigar en aparèixer per part de l'Assemblea de Personal Docent i Investigador i d'Administració i Serveis de les universitats catalanes. El 31 de març, el conseller d'Interior i president d'ICV, Joan Saura, va donar explicacions al Parlament sobre l'actuació dels Mossos d'Esquadra.

L'1 d'abril, el Parlament de Catalunya va expressar el seu suport unànim a la implementació del Pla Bolonya a través d'una declaració, signada pels sis grups parlamentaris, que defen-

L'oposició a Bolonya s'ha manifestat amb talls a les vies dels FGC, destrosses a les facultats i concentracions multitudinàries.

sava l'Espai Europeu d'Educació Superior i que dona suport als rectors i a la resta de la comunitat universitària per mantenir la normalitat acadèmica. Rectors, vicerectors i presidents dels consells socials de les universitats catalanes van estar presents durant la lectura de la declaració davant el ple. Aquest fet va suposar una derrota política que va paralitzar provisionalment el moviment anti-Bolonya ■

Daniel Font
Davinia Garcia
Helena Ledesma
David Serrano

No et quedis en blanc...

blanco
bianco
branco
walkoinen
vit
hvid
valge
baltis
baltas
bily
biely
fehér

< Utilitza les eines
i recursos de suport
lingüístic que t'ofereix
el **Servei de Llengües**

www.uab.cat/servei-llengues

■ **Jordi Gassiot i Pintori**
Membre del Comitè d'Empresa del PAS-IAC

Bolonya ens implica a **tots**

1. Bolonya, sense marxa enrere? L'EEES és una necessitat que es crea a partir del nou marc relacional de la Comunitat Econòmica Europea, en què l'homogeneïtzació de la universitat europea era, i és, inevitable. Desgraciadament, això ha propiciat que determinats sectors de la Universitat, aprofitant els seus estatus de poder i fent passar bou per bèstia grossa, hagin volgut imposar un determinat paradigma del sistema universitari sense el necessari debat intern. S'ha pretès donar via lliure a la mercantilització del coneixement; la transformació de l'educació superior de servei públic en objecte de negoci. I potser el més greu ha estat veure com tot això s'ha promocionat des de determinats nivells de l'alt *funcionariat* de la Universitat, precisament aquells que havien de ser guàrdia i custòdia d'aquest servei públic.

2. L'EEES afectarà el PAS. Des d'una perspectiva estrictament sindical em preocupa veure com els nous plans d'estudis suposen un increment de l'activitat sense proposar ni un augment de plantilla ni de més recursos materials. Així doncs és molt possible que la pressió laboral sobre els treballadors i treballadores de la Universitat, tant del PAS com del PDI, augmenti de forma més que significativa, sense un reconeixement explícit en la formació.

3. Avaluació de l'*antibolonyisme*. He quedat sorprès per la força i la capacitat d'organització i resposta del moviment anti-Bolonya, tot i que sóc crític amb determinades formes *estètiques*. El que m'ha decepcionat ha estat la incapacitat del conjunt de la comunitat universitària de conduir i assimilar aquest moviment: com a Universitat no hem sabut incorporar les propostes polítiques i portar-les al nivell de les idees i del debat polític. Hi ha hagut una

lamentable criminalització del moviment impròpia d'una comunitat que abandera l'estudi, l'esperit crític i el debat. Crec que el moviment anti-Bolonya ha pecat de la

No hem sabut incorporar les propostes polítiques i portar-les al nivell de les idees i del debat

inexperiència de la joventut, però la reacció pro-Bolonya ha caigut en l'immobilisme de la senectut.

4. Aspectes positius. La Universitat és una institució molt potent, com el fènix; capaç de ressorgir de les seves cendres. Des del professorat, el PAS i amb la complicitat de molts estudiants s'ha estructurat aquest grup que ha estat capaç de reconduir el debat. Allà on s'havia fracassat s'han creat espais informals que cobreixen les necessitats on no s'ha arribat institucionalment. En aquests moments m'he sentit orgullós de pertànyer a la comunitat universitària i de tots els companys i companyes del PAS, de l'estudiantat i del PDI.

■
Joan Subirats i Humet
Catedràtic de Ciència Política de la UAB

Bolonian DAFO

Una forma de valorar de manera sintètica una organització o un projecte és fer servir la barreja de debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats (DAFO). Parlar de Bolonya ara i amb una forta limitació d'espai, m'excusa de majors circumloquis. **Debilitats.** Molta pressa, pocs recursos, constants indefinicions sobre com concretar els canvis en titulacions, etc. Error en l'opció del 4+1, allunyant-nos d'Europa i generant problemes greus d'encaix.

No hi ha una decisió clara entre l'opció d'augmentar matrícules i augmentar beques, o seguir subvencionant les taxes i seguir trampejant amb un pobre sistema

de beques. Es confon oficialitat dels màsters amb cost baix, el que obliga que la càrrega docent pivoti sobre les obligacions del professorat, provocant rigidesa i pèrdua de pes professionalitzador. **Amenaces.** Quan més s'obre un sistema a la mobilitat i a la competència, més resulten afavorits aquells que tenen més recursos per aprofitar les noves oportunitats. No és dolent si es reforcen els aspectes redistributius i s'augmenten les ajudes per aquells amb capacitats intel·lectuals suficients, però amb pocs recursos econòmics. Cal també facilitar el canvi a universitats, als departaments i al professorat que més dificultats tinguin per encarar una realitat més oberta i competitiva.

Aquest procés és una bona oportunitat, si som capaços d'aconseguir que tothom s'hi senti inclòs

Fortaleeses. L'obertura i la major capacitat de comparar estudis, titulacions i àmbits de recerca pot afavorir una significativa millora de la qualitat. Entenc també que la filosofia del projecte Bolonya apunta a reforçar els aspectes de flexibilitat en els itineraris dels alumnes i docents, vinculats a habilitats i competències. La correcta implantació del nou pla evita una visió rígida ancorada en els coneixements, complementant itineraris formatius.

Oportunitats. La gran ampliació de l'espai universitari a Europa pot permetre als alumnes i professors incrementar de manera notable les opcions de titulació, recerca i carrera professional. Al mateix temps, l'escala europea possibilita generar interaccions de docència i de recerca que situïn Europa en condicions similars a les dels Estats Units en aquest àmbit, mantenint els senyals d'identitat i diversitat europeus. Els punts forts i les oportunitats queden molt llastrades si els recursos són escassos, sobretot si el procés de decisió i extensió de la idea és bàsicament elitista i per tant poc *viscud*a. Tot plegat incentiva la capacitat de bloqueig de tots aquells que se senten amenaçats pel tema, encara que no tinguin alternatives clares. Aquest procés és una bona oportunitat, si som capaços d'aconseguir que tothom s'hi senti inclòs.

■ **Alessia Scuderi**
Estudiant d'intercanvi de la Facultat de Biologia de la UAB

Acció directa pel coneixement lliure

Al gener de 2009 a Itàlia, la comunitat educativa es va enfrontar amb les conseqüències derivades de l'aplicació del Pla Bolonya. A més a més, en aquesta cita fou aprovada una de les pitjors lleis de la història italiana: la Llei financera 133. Aquesta normativa, lluny de ser una reforma universitària, es va convertir en una porta oberta cap a la disminució del pressupost educatiu i així condemnar Itàlia a la privatització de l'educació i a la pèrdua del dret d'estudi. La gran reducció de les contractacions, la disminució del treball d'investigació, una major càrrega horària per al professorat i pels i les estudiants de doctorat i una baixa qualitat de l'ensenyament són algunes de les novetats que duu el nou pla d'estudis.

En el moment de prendre consciència d'allò que la llei realment implicava, el moviment estudiantil italià ha reaccionat durament.

A partir de setembre de 2008, la península italiana s'ha vist inundada per una onada de ments, cossos i accions d'estudiants que han actuat respectant la diversitat, però amb un objectiu en comú. La creativitat en l'expressió de la dissidència no deixa indiferents ni als més apàtics dels ciutadans. Manifestacions i vagues s'han convertit en protagonistes a tot l'Estat. També s'han dut a terme, en

reiterades ocasions, classes al carrer, a places, a l'aire lliure, sota el cel, cridant a la ciutat que l'educació pública i gratuïta és un dret al qual no podem renunciar mai. A més a més, les cases ocupades es convertiren en centres de protesta i en espais culturals oberts a tothom. Una lluita dura i dolorosa però, al mateix temps, alegre.

No obstant això, el Govern no s'ha detingut. Pretenia donar petites passes enrere, fou capaç d'esperar i, posteriorment, va aprovar l'estat financer.

El nombre d'estudiants i ciutadans que sortiren a protestar als carrers es va reduir dràsticament després de l'aprovació de la llei. Posteriorment, en el mes de gener, el Govern va començar una acció més forta i constant: la repressió violenta.

Tot i això, no fou capaç de detenir els cossos i ments dels estudiants. És per això que la protesta continua, encara que de manera diferent i amb un nombre diferent de manifestants.

A tota Europa, els joves i els vells lluiten amb el mateix objectiu, la mateixa força i el mateix desig. Espanyols al costat d'italians, suecs al costat d'alemanys, tots units en la lluita. Continuem en la lluita de la construcció del nostre futur i a cridar per a fer valer el dret al coneixement públic i gratuït per a tots.

educació pública i gratuïta és un dret al qual no podem renunciar mai

■ **Sònia Sáez Cardoner**
Estudiant de 5è de Veterinària a la UAB

Positiu, si s'apliqués bé

La resposta que els estudiants de Veterinària donem quan ens pregunten per què no ens manifestem és: "No tenim temps". Bolonya ens té massa absorbits com per poder manifestar-nos, ni en contra ni a favor de res. La nostra carrera sempre s'ha caracteritzat per tenir un horari ben complet, l'apreciat matins i tardes no ha permès ni el treball ni la vida social més enllà de la Facultat.

El pla pilot es va implantar a Veterinària a mitjan del segon curs de la promoció de 2004. En el model 3+1 (tres anys de grau on s'hi inclou tota la matèria bàsica, més un postgrau d'especialització) són insuficients; la majoria no podem adquirir els coneixements bàsics ni en els cinc anys que actualment estableix la llicenciatura.

Econòmicament, el plantejament d'escurçar els anys d'estudi, disminuint així el període de pagament de matrícula, és molt encertat. Però encara que es pagui durant menys temps per obtenir la titulació universitària, per ser el professional que amb una llicenciatura ja eres, s'haurà de pagar un postgrau, a preu de màster, òbviament. A la llarga encareix l'ensenyament.

Com a pla pilot, cada any patim les conseqüències de la inexperiència del professorat, però som conscients que tot canvi en un assignatura amb la mateixa estructura des de

fa vint anys és difícil d'assimilar. Condiciona molt el nostre aprenentatge i motivació, amb un ritme tan accelerat: exàmens, exposicions orals, treballs, seminaris, pràctiques, classes magistrals i guàrdies a l'Hospital, és impossible gaudir de les assignatures. L'aprenentatge a través de casos clínics pràctics són la prova que un Pla Bolonya ben aplicat, és molt positiu per l'estudiant, però remarco ben aplicat. El professorat, al no saber com respondre a

la imposició educativa, es defensa incrementant la obligatorietat de les tasques que en el pla antic es feien. Tot plegat amb un examen final de gran pes a la nota. Quina

contradicció, no? T'ho jugues tot a un examen que has d'aprovar perquè sinó tot el que has fet no ha servit per a res; bé, sí, per treure't hores per fer treballs d'altres assignatures. Aquest ritme és impossible i més si es vol compaginar amb una feina que ajudi a pagar els estudis que una beca no arriba a cobrir.

No tenim temps per manifestar-nos, ni per portar una avaluació continuada, ni per ser individus amb tot tipus d'experiències enriquidores. El Pla Bolonya intenta tenir una bona base per igualar el nostre nivell a l'europeu, però de la manera que s'aplica està deixant de crear professionals amb motivació, expectatives i inquietuds.

**a majoria no podem
adquirir els coneixements
bàsics en els cinc anys que
estableix la llicenciatura**

“Bolonya no és mala cosa si hi ha les condicions per fer-la”

■
Blanca Palmada
Ex-comissionada
per a Universitats i Recerca

Nota de la direcció

Aquesta entrevista va ser efectuada abans de la substitució de Blanca Palmada en el càrrec de comissionada per a Universitats i Recerca. Tot i així, per l'interès del contingut de l'entrevista i pel protagonisme de l'ex-comissionada durant el passat curs acadèmic, creiem convenient mantenir-la

Per què s'ha començat la implantació del Pla Bolonya ara, gairebé deu anys després de la firma del tractat?

És cert que hi ha hagut un retard a causa dels diferents governs i perquè Espanya no és precisament un país que s'apunti amb rapidesa i flexibilitat als canvis. Personalment, crec que la causa d'aquest retard és la por al canvi i el conservadorisme profund.

Quines diferències han sorgit entre la Generalitat i el Ministeri d'educació amb la implantació del Pla Bolonya?

A Catalunya tenim dotze universitats, per tant la realitat la veiem molt d'aprop; tenim els problemes sobre la taula i busquem solucions. En canvi, a Madrid la dinàmica de treball és molt més distant. El Govern només té la UNED i la Menéndez Pidal, i

aquestes no et donen un tast de la realitat universitària.

Com s'han vist, des de la Generalitat, els moviments anti-Bolonya?

Nosaltres no demanem que tot-hom estigui d'acord amb el Pla Bolonya, però tampoc volem que es vegi l'EEES com una iniciativa sense sortida. Crec que no hi ha estudiants anti-europeistes, o n'hi ha molt pocs en contra de poder circular per Europa. El problema és que, com que hem simplificat tant el discurs, ho pot haver semblat. A més, a vegades, hi ha persones amb causes que van molt més enllà de la universitat i que no estan a les nostres mans.

Com es veu des del Govern el que va succeir el passat 18 de març amb els Mossos?

Blanca Palmada va ocupar el càrrec des dels inicis d'aquesta legislatura fins el passat mes de juny.

El 18 de març ens va mostrar unes imatges que no són acceptables per a la població. Un queda tocat quan es pregunta, quin any som?, i comprova que som al 2009 i veu aquestes imatges. Personalment, la manifestació posterior va ser una resposta molt intel·ligent per sortir del conflicte.

Realment, és possible implantar Bolonya amb un cost zero?

No és veritat que es faci a cost zero. L'any 2006 es va fer un acord aplicable de 2007 a 2010 amb totes les rectores i rectors d'universitats públiques, segons el qual la subvenció del Govern cap a les universitats públiques puja a la vora d'un 12% anual, una quantitat entorn els 900 milions d'euros. També s'aporten uns 200 milions d'euros per a canvis de les infraestructures.

SHEILA JUAN

■
“S’han posat molts milions perquè es digui ‘cost zero’ ”

■
“Hem donat massa importància a Bolonya”

■
“Hem de trobar noves maneres d’informar, els dubtes que tenim no són homogenis”

S’han posat molts milions perquè es digui *cost zero*.

Per altra banda, la inquietud s’entén perquè, si bé els preus no pugen, la mala notícia és que les beques tampoc. Els ajuts que dona el Ministeri tracten molt malament Catalunya. Fa poc la ministra de Ciència, Innovació i Tecnologia, Cristina Garmendia, va dir que tenen l’objectiu de passar del 20% de becats a l’Estat al 40%, i a Catalunya és el 12%. Aquesta situació no millora i, de fet, el nombre de becats ha baixat en els últims anys tot i que l’Estat posa més diners en beques. Això s’explica perquè la fórmula que apliquen per a la distribució d’aquests recursos demana uns nivells de renda extraordinàriament baixos. S’hauria de tenir en compte el diferent cost de la vida de les diferents comunitats.

Palmada creu que no s’ha donat la informació necessària.

Com sorgeix la unanimitat al Parlament a l’hora de votar sobre el Pla Bolonya?

Calia perquè hi ha un punt d’acord que s’havia de posar en evidència: Pla Bolonya ens aportarà més coses bones que dolentes, però tampoc és la solució a tots els problemes. En el document es reclamava el traspass de les beques a la Generalitat i unes condicions per poder fer el procés amb garanties. Bolonya no és mala cosa si hi ha les condicions per fer-lo.

Considera que hi ha prou informació del Pla Bolonya?

No. Les universitats han informat els estudiants universitaris, però cada any hi ha noves promocions. També calia informar els estudiants que encara no han arribat a la universitat, per això hem fet una guia sobre l’EEES i l’hem distribuïda als estudiants

de Batxillerat i als de Grau Superior. A més, hem de trobar noves maneres d’informar, perquè els dubtes que ens vénen al cap no són homogenis.

Hi ha possibilitats de parar ara l’EEES?

No. El procés està en marxa i són 46 països, parar-ho seria una mesura realment estrambòtica. Penso que estem en el punt de demanar que hi hagi les condicions per a què es pugui fer bé i que tothom en tregui beneficis. Hem donat massa importància al Pla Bolonya. Ara hem d’anar obrint la caixa i mirar cadascuna de les coses: si hi ha un problema de finançament, de privatitzacions... però mirar els fets de cara ■

**Marina Muñoz
Alba Betrán**

“Ens hem de posar al nivell d'Europa, també amb beques”

■
Joan Gil
Membre d'Estudiants per a una
Política Activa (EPA)

Des dels moviments estudiantils als quals pertany, quines són les principals raons per oposar-se al Pla Bolonya?

El que critiquen tots els moviments contra el Pla Bolonya, tant professorat com alumnat, és que no s'ha fet un debat previ, públic, transparent i democràtic a cada país. Tampoc s'ha discutit al Parlament Europeu. També creiem que l'aplicació, almenys la que hi ha hagut fins ara, empitjorarà l'accés a la universitat pública.

Per exemple?

D'entrada, ara a la universitat ja no hi ha ni immigrants ni classe obrera baixa. A més a més, per a què una carrera valgui la pena s'haurà d'assolir un màster, ja que el grau servirà per a introduir-se al mercat laboral de forma ràpida. Els màsters seran privats amb un preu desorbitat o

públics amb un preu que tampoc serà popular. Per tant, hi haurà una regressió en la igualtat d'oportunitats.

Són favorables a un replantejament de l'aplicació del Pla Bolonya. Quines alternatives proposen?

La veritat és que no hem tingut molt temps per debatre-ho, però sobretot volem que s'entengui la universitat com un servei públic, servei que ara està en regressió ja que es busca la creació d'una elit econòmica. Proposem augmentar el sistema de les beques, que hi hagi finançament públic. Ens hem de posar al nivell d'Europa també amb beques.

La universitat té un dèficit important que ara, amb la crisi, s'ha agreujat. Com plantegen augmentar les beques sense les

Joan Gil és estudiant de tercer de Ciències Polítiques.

aportacions que puguin fer les empreses privades?

Si les universitats tenen dèficit estructural és per una mala gestió i distribució dels recursos. Les polítiques dels successius governs centrals s'han basat en dir a la universitat que ha de tenir més autonomia, però no amb més finançament públic, sinó buscant-se la vida. I és clar, han hagut de recórrer al capital privat, que no dona estabilitat.

A banda de les qüestions econòmiques, què opinen dels altres punts del Pla Bolonya?

Hi ha diferències entre les opinions dels moviments estudiantils, PAS i professorat. Opino que la pedagogia dels plans d'estudis és regressiva: a primària no s'ha après una cosa, a la ESO tampoc i al batxillerat tampoc. Així es trasllada als nivells su-

MARCELO VIDAL

■
“No s’ha fet un debat previ, públic, transparent i democràtic a cada país sobre Bolonya”

■
“Algunes ocupacions s’han fet molt malament”

■
“És trist que per a demanar l’opinió s’hagi d’arribar a aquest punt”

periors el que s’hauria d’haver estudiat molt abans.

Des del punt de vista de la convalidació de crèdits, el Pla Bolonya ofereix un avanç?

Per a millorar la mobilitat dels estudiants amb l’augment de les beques Erasmus n’hi havia prou. Però amb les convalidacions, és cert que el Pla Bolonya ofereix una via per a millorar-les.

Quins objectius es van assolir amb les ocupacions del novembre i el desembre de l’any passat?

El rectorat ens ha lliurat una memòria econòmica amb mesures per a combatre el dèficit estructural de la UAB. Però punts com el de la inversió privada estaven en uns annexos que no ens han arribat, tot i que estem pressionant per tenir-los. Tampoc s’ha

Gil pensa que la manca de beques és el punt dèbil del Pla Bolonya.

tret cap expedient, encara pitjor, a la UB se n’han posat més.

Com valora les ocupacions?

Hi ha hagut diferents tipus d’ocupacions: amb aturades de classes, sense aturades, quatre mesos de tancada a l’edifici històric... En general, es valora que el moviment ha crescut per això. Tot i així, s’ha creat un moviment en contra. La meua valoració final és negativa.

Un dels casos més paradigmàtics és el de la Facultat de Comunicació, on a mesura que creixia un nucli dur a l’assemblea es va perdre el suport dels estudiants. S’ha debilitat la concepció de les assemblees?

Sí. Mai s’havien fet articles d’opinió en contra de les assemblees, ni grups de firmes per a què no hi haguessin ocupacions

o per a què les assemblees no poguessin desenvolupar les seves activitats. Si ha passat és perquè hi ha hagut comportaments que no han estat adequats.

Després de totes les ocupacions i manifestacions, hi ha hagut un canvi d’actitud del rectorat?

Amb els expedients, hi ha hagut un trencament i una polarització entre els que estan a favor i els que estan en contra del rectorat. Això ens ha portat a un carreró sense sortida i el rectorat no té cap intenció de sortir-ne. A més a més, s’estan promocionant grups d’estudiants, alguns legítims, altres que no ho són tant, per aixafar el moviment i continuar amb l’aplicació del Pla Bolonya ■

**Marta Roqueta
Carmina Oliveras**

“El repte som nosaltres, és per a nosaltres”

■
Joan Melcion
Vicegerent d'Ordenació
Acadèmica de la UAB

Què és exactament Bolonya? Uns objectius per al 2010: un espai europeu universitari d'educació superior competitiu, un sistema de titulacions comparable entre tots els sistemes universitaris (una estructura de grau, màster i doctorat), i una unitat homògena de l'esforç de l'estudiant (crèdits ECTS).

S'ha dit que arribar a aquests objectius suposarà un excés de normes burocràtiques.

Depèn de cada sistema universitari. A l'Estat espanyol s'ha fet un procés massa burocratitzat, tard i amb molts dubtes i vacil·lacions. Això ha complicat més el procés.

Ha parlat dels crèdits ECTS. Què són exactament?

Un sistema de mesura homogeni i homologat. Un ECTS representa entre 25 i 30 hores d'esforç de

l'alumnat. S'han de programar les matèries en funció del temps que s'hi dedica entre classes teòriques i pràctiques, estudi a casa, exercicis i treballs.

Varia els anys que es dediquen a la carrera?

No. Ara són llicenciatures de 300 crèdits, 75 anuals, 750 hores de docència. Amb Bolonya un grau seran 240 crèdits. En total, 1.500 hores per un curs. Com a mínim, 750 hores són les que l'estudiant hi dedica pel seu compte. El temps d'activitat dirigida vindrà a ser la mateixa.

Es podrà continuar treballant i estudiant?

Ho veig possible, difícil i no ho veig desitjable. Ni ara ni abans. El millor és poder dedicar-se a temps complet als estudis. D'altra banda, es volen generalitzar les

Melcion és catedràtic de l'Escola Oficial d'Idiomes.

vies lentes, que consistiran en poder fer una matrícula del 50% dels crèdits de manera regulada. L'alumnat ha de reivindicar el dret de dedicar tot el seu temps a estudiar, i per tant les beques i ajuts. Tenim un sistema d'ajuts i de beques molt deficient, un dels pitjors, si no el pitjor, de tot el sistema europeu.

Està previst que augmentin les beques amb el Pla Bolonya? Sembla que hi ha aquesta voluntat per part del Ministeri. Ja s'han incrementat les dotacions en beques. Però a més, caldria replantejar tot el sistema.

Un problema important és la incorporació al món laboral. Bolonya l'assegura?

Amb Bolonya es busca adaptar les competències que adquireix l'estudiant a les demandes dels

JÚLIA DELGADO

sectors ocupadors. Es pretén que l'estudiant surti més ben preparat per adaptar-se al món professional.

Això comportarà que les empreses ocupadores fixin uns estàndards de qualitat?

En absolut. Una altra cosa és que a la universitat li pugui interessar saber què li demana la societat. Hem parlat amb professionals i no demanen estudiants-robot, sinó estudiants amb sentit crític i reflexiu. La universitat escolta el perfil que volen. Però el repte és per a nosaltres. Hem de ser capaços de construir uns plans d'estudi i un procés formatiu que incrementi la qualitat.

L'esforç del professorat augmenta, què passa amb les hores de treball i els sous?

És difícil donar una resposta

Joan Melcion assenyala la crisi com a obstacle per al Pla Bolonya.

perquè depenem de directius ministerials o del govern. La dedicació del professor haurà de tenir en compte les hores de classe teòrica, les activitats de preparació, de seguiment i avaluació, tenint en compte el nombre d'estudiants que tinguin assignats. Però la implantació del Pla Bolonya s'ha de fer sense increment de recursos.

I com es solucionarà?

Amb una progressiva millora de la distribució de recursos. Actualment, a la UAB tenim una ràtio de 15 estudiants per professor. El problema és com es distribueix aquesta mitjana. El tema s'ha de negociar amb els responsables de la Generalitat. Però no oblidem que tot això passa en un moment de crisi econòmica i de restriccions pressupostàries.

Com és la metodologia Bolonya?

■
“S'ha començat tard, amb molts dubtes i vacil·lacions”

■
“El temps que hi dediques és el mateix, però ara estarà programat”

■
“Tenim un sistema d'ajuts i de beques molt deficient”

El docent té llibertat per decidir com aplicarà Bolonya. Ara bé, s'haurà de ser molt més curós amb la guia docent. Per a cada assignatura caldrà deixar clar els continguts, i també els objectius i els resultats d'aprenentatge i la manera com seran avaluats.

Establir un diàleg és la gran reivindicació de molts estudiants. Aquí s'ha fallat. Els òrgans de govern de les universitats són els primers que haurien d'estar interessats en el diàleg. Però no només amb la minoria que es mobilitza. He parlat amb força alumnes i percebo clarament que les preocupacions no són les que plantegen els estudiants mobilitzats ■

**Júlia Delgado Massot
Marta Palau Albà**

*euncet

Grau Administració i Direcció d'Empreses (ADE)

Títol oficial segons l'EEES

Un gran ventall de
possibilitats professionals
al teu abast !

Franja horària diürn,
nocturn o combinable.

Caixa Terrassa
t'ajuda a finançar
els teus estudis.

www.euncet.es | 93 730 19 00

ct* escola universitària
caixaterrassa

Centre adscrit a la
UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA

ct* obra social
caixaterrassa

■
Tomàs Sayes
Membre del Consell
de Govern de la UAB:

EUNIS FONT

Fam de lluita

Sense cap dubte, ell representa la imatge del debat sorgit durant aquest curs entorn a l'aplicació del Pla Bolonya al sistema universitari. En el marc de les protestes anti-Bolonya dels darrers mesos, Tomàs Sayes, estudiant d'Enginyeria Tècnica Informàtica, va entrar al conflicte al començar una vaga de fam que es va prolongar des del 23 de febrer fins al 25 de març i que va acabar amb una hospitalització urgent. Tot i que als ulls de molts semblava una bogeria, ell ho va assumir com una reivindicació "simple i necessària" en resposta a la "sordesa i passivitat institucional".

Tot i així, aquest jove de 24 anys, no només dedica tot el seu temps a la lluita contra el Pla Bolonya. Tomàs es declara un aficionat a la informàtica des de que era un nen. "Sempre he estat

Protagonista de la vaga de fam en contra del Pla Bolonya.

en contacte amb els ordinadors, primer, com a simple usuari de jocs d'aventura gràfica i de rol", ens diu. Tanmateix, a poc a poc, l'ordinador va deixar de ser per a ell una forma d'oci i s'ha anat convertint en una eina de treball. Per això va decidir estudiar Enginyeria Informàtica, encara que, i al contrari que molts dels joves d'avui, Tomàs assegura que la seva elecció no es va basar en la necessitat d'estudiar una carrera que li garanteixi una sortida professional immediata. "Em resulta admirable la gent que surten dels camins que ens marquen. Aquells que no cauen a la trampa de la solució fàcil pel miratge d'una suposada sortida laboral més o menys assegurada, que no vol dir de condicions dignes", afirma.

A més del futbol, Tomàs és un aficionat de la lectura. Els llibres

que l'han ajudat a construir-se un esperit crític cap a la societat actual. Un dels llibres que més l'ha influït és *Cal protestar fins i tot quan no serveix de res*, de Manuel de Pedrolo. Recuperat físicament i amb la consciència que li ha donat el pas d'aquests mesos des de la vaga de fam, reconeix que van ser 31 dies durs, que li van suposar un gran esforç i càrrega psicològica, i afirma que no podria haver aguantat sense el suport dels seus companys i el dels seus pares. Tomàs afirma no estar penedit ja que la seva lluita va permetre, almenys, avançar en la lluita contra l'immobilitat davant la implantació d'un sistema que considera injust i inútil a l'hora d'obtenir "un ensenyament públic, popular i de qualitat" ■

Deborah Castro
Marcos Doespiritusanto

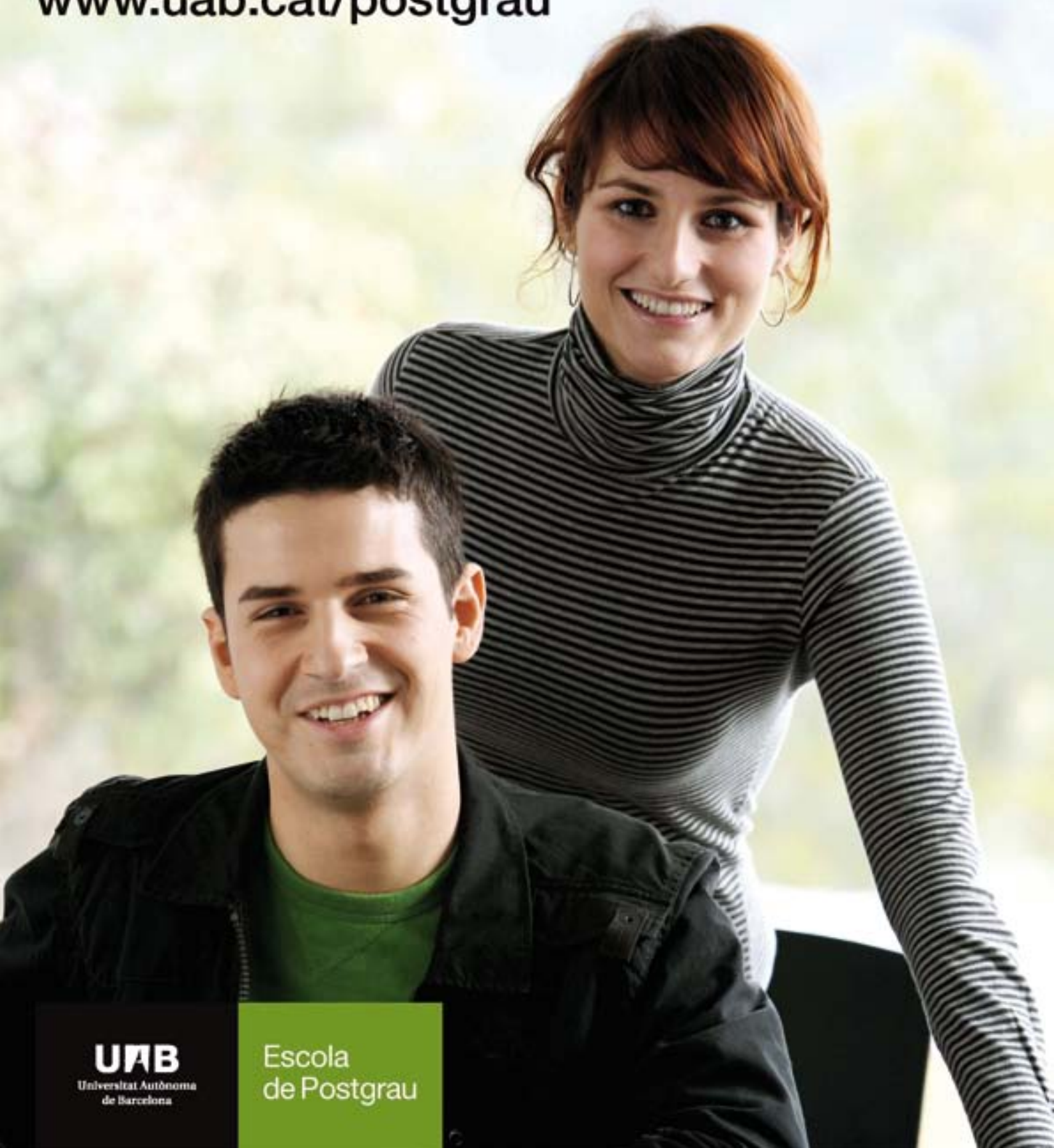
Postgrau UAB 09/10

l'encertaràs

Més de 500 màsters, diplomatures de postgrau i doctorats
per fer un pas endavant en el teu futur professional.

Més de 500 opcions per encertar.

www.uab.cat/postgrau

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Escola
de Postgrau